

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHADECKA březien 2005

Sport nejen pro dámy

Pro letošní hlavní výstavní sezónu připravuje Muzeum Jindřichohradecka výstavu, motivovanou 120. výročí založení zdejšího Sokola. Stalo se tak na ustavující valné hromadě, která se uskutečnila 1. listopadu 1885.

O deset let a půl roku později vznikl v našem městě i ženský odbor Sokola, první mi mopravský. Jindřichohradecké slečny a dámy ovšem cvičily už mnohem dříve. Po vzoru prvního ženského tělocvičného spolku, který se ustavil roku 1869 v Praze,

Bratr Antonín Pícka (1936)

vzniklo i u nás podobné sportovní sdružení: Tělocvičný spolek paní a dívek v Jindřichově Hradci. Bylo to někdy na počátku 70. let 19. století zásluhou paní Vilemíny, manželky místního učitele Tomáše Hrona, bratra populárního podivína Jakuba Hrona Metánovského. Mnoho zpráv ale o tomto spolku nemáme, nejspolehlivější pamětnicí byla zřejmě Františka Rezková, sestra historika a ministra Antonína Rezka, která jednak publikovala své vzpomínky na paní Hronovou, jednak poskytla informace Ebbě Jahnové, jež je otiskla v Ohlase od Nežárky u příležitosti 50. výročí vzniku jindřichohradeckého Sokola. Druhou pamětnicí byla Matkéta Wachtlová, dcera známého černínského lesnístra, jejíž vzpomínku na jindřichohradecké dámské cvičení využila Libuše Petřelová v publikaci věnované 100. výročí Sokola. Z uvedených

Vilemína Hronová (1916)

zpráv vyplývá, že se jednalo o soukromé sdružení, jež zpočátku čítalo asi 60 členek a bylo aktivní jen od jara do podzimu, neboť dámy sportovaly na nádvoří gymnázia v budově bývalého jezuitského semináře. Pod vedením cvičitelky Hronové tak činily nejdříve dvakrát týdně, ve středu a v sobotu odpoledne. Menší dívky prý cvičily prostná, hrály s míčema proskakovaly obnčiči, zatímco ty větší šplhaly na tyči a pěstovaly gymnastiku na hrazdě či na „žebříku“. Co se sportovního úboru týče, nosily prý starší pohodlnější, pouze paní Hronová se jako cvičitelka zdobila širokým červeným pásem. Počáteční nadšení ale cvičenkám nevydrželo příliš dlouho, po třech letech jich

pravidelně cvičilo už jen asi patnáct. V roce 1874 se Hronovi odstěhovali do Soběslavi, a tak paní a dívky odpočívaly. Až do června 1896, kdy si založily svůj odbor Sokola.

Od těch dob se mnohé změnilo. Muzeum by na připravované výstavě chtělo návštěvníkům ukázat onu dlouhou cestu, po níž se sport v našem městě po více než jedno století ubíral. Rádi přivítáme spolupráci široké veřejnosti i sportovních klubů a organizací. Jsme totiž přesvědčeni, že mnoho dokumentů, fotografií, diplomů, medailí i dalších předmětů z bohaté historie i současného sportovního dění v našem městě, které by si zasloužily vystavit, se dosud ukrývá ve skříních či zásuvkách svých majitelů.

František Fürbach

Nová sezóna v jindřichohradeckém muzeu

Březien je pro všechny pracovníky muzea především měsícem příprav na nadcházející sezónu. Po třech měsících se muzeum 1. dubna otevře veřejnosti. Pro letošní rok připravilo muzeum opět řadu zajímavých výstav.

Sezónu zahájí v kapli sv. Víta výstava maleb a tapisérií Lydie Šloufové. Počátkem května budou v komplexu kostela sv. Jana Křtitele slavnostně otevřeny dvě stálé expozice. V kapli Nanebevzetí Panny Marie Galerie jindřichohradeckého církevního umění. Návštěvníci si zde budou moci prohlédnout oltář sv. Ignáce z Loyoly, Thunklův epitař a řadu barokních plastik. Přím v kostele sv. Jana Křtitele se připravuje expozice věnovaná historii kostela, kláštera a špitálu. 60. výročí konce druhé světové války si jindřichohradecké muzeum společně s Klubem historie letectví připomene výstavou v konferenčním sále muzea. I v letošním roce bude muzeum pokračovat v pořádání výstav umělců spjatých s naším regionem. Následovat bude fotografická výstava Bohuslavy Mařkové, rodačky z nedalekých Počátek. Ve výstavním sále „Ve Svatojánské“ bude 23. června slavnostně otevřena letošní největší výstava „Jindřichohradecký sport včera a dnes“, které se také týká předchozí článěk a která bude doplněna několika doprovodnými akcemi. Na vánoční období se připravuje výstava PF jindřichohradeckého malíře Antonína Málka. V Síni Emy Destinové bude opět připravena celoroční výstavka o této slavné pěvkyni, tentokrát zaměřená na její karikatury.

Sovětskí vojáci v J. Hradci (květen 1945)

Muzeum neplánuje pouze výstavy, ale také řadu jiných akcí. V konferenčním sále se během celého roku bude konat řada zajímavých přednášek a již pravidelně setkání spolku Přátel starého Jindřichova Hradce nebo Klubu historie letectví. V kostele sv. Jana Křtitele se budou konat nejenom tradiční velikonoční a vánoční koncerty, ale především v letních měsících je plánována řada dalších hudebních setkání jako například již pátý ročník mezinárodního semináře Orpheon Summer Academy.

Fotografie B. Mařkové nazvaná „Po mši“

Blanka Vaňková

Výtvarní umělci na Jindřichohradecku

Část 4. řadná: Slovník výtvarných umělců Jindřichohradecka - P - R

PRCHLÍK Zdeněk ing., fotograf autodidakt, absolvent VŠ ekonomické v Praze. Narodil se 14. 6. 1933 v J. Hradci. Fotografuje od mládí. Oblíbená témata: památky, příroda, zajímavé osobnosti z uměleckých kruhů, zejména výtvarníci. Portetoval např. J. Baucha, C. Boudu, K. Svolinského a další. Je autorem řady pohlednic pro Pressfoto a Orbis, fotografoval také pro zahraniční časopisy. Žije v Táboře.

PROCHÁZKA Boris, fotograf, malíř, nar. 1. 5. 1927 v Nitře, mladá léta prožil ve Stráži nad Nežádkou, kde žije i nyní. Studia: Státní grafická škola v Praze, prof. Z. Feyfar, J. Ehma K. Gilbert. Od 1949 byl fotoreportérem v Prago-fotu, od r. 1958 ve svobodném povolání. Člen AVU a Asociace fotografů. V 60. letech se věnoval módní a reklamní fotografii, od 70. let vzniklo několik fotogr. cyklů inspirovaných poezií, hudbou nebo se vztahujících k místům pobytu předních českých hudebníků, intepretů a básníků (J. Zeyer, Ema Destinová, B. Smetana, J. Suk). Autor řady účelových publikací, katalogů, prospektů a pohlednic. Vydal několik fotografických publikací - poslední: Ema Destinová a její jihočeské sídlo (s historikem Františkem Fürbachem). Mnohokrát samostatně vystavoval, několikrát i v J. Hradci.

PROCHÁZKA Oldřich, sochař autodidakt, absolvent filozofické fakulty UK v Praze, doktorát v r. 1953. Narodil se 26. října 1927 v Nové Včelnici, sochařství se věnuje od roku 1977. Registrován ve Fondu českých výtvarných umělců v roce 1981. Přestože už jako student gymnázia v J. Hradci projevoval výtvarné nadání, rozhodl se pro studium filozofie, nevěřil příliš svému talentu. Až daleko později, v době životní krize, začal intenzivně umělecky tvořit. Jeho dřevěné plastiky i kresby byly již prezentovány na několika výstavách, v J. Hradci (např. v roce 1978 a 1982).

PROKEŠ František, malíř v J. Hradci nar. v Jarošově, vyučen u malíře Michala Resche ml. V roce 1775 požádal vrchnost o „výhost jako člověku svobodnému“, aby se mohl kdekoli usadit. Vrchnost mu vyhověla.

RAJLICH Jan, malíř, grafik, designér, publicista, pedagog, nar. 10. 4. 1920 v Dříně u Soběslavi. Mladá léta prožil v J. Hradci, kde studoval na gymnáziu. Potom absolvoval Školu umění ve Zlíně u prof. Jana Sládka, Eduarda Miléna, Richarda Wiesnera ad. V roce 1945 se stává členem Sdružení jihočeských výtvarníků a zajímá se především o krajinářskou tematiku. Roku 1950 odchází do Brna a začíná se zabývat volnou a užitou grafikou. Zde se stal členem umělecké komise Veletrhy a výstavy, učil na SUPŠ, přednášel aplikovanou sémiotiku a grafický design na VUT v Brně a v Košicích. Podílel se na založení první vysoké výtvarné školy v Brně. Od roku 1992 vede ateliér designu vizuálních komunikací Ústavu umění a designu při Fa VU VUT v Brně. Řadu let přednáší na různých kurzech při vysokých školách v Anglii, Mexiku a Japonsku. Věnuje se hlavně grafickému designu, plakátové tvorbě, malbě, serigrafii, kolážím, ilustraci, jevištnímu výtvarnictví. Je držitelem mnoha světových uměleckých cen.

RAJLICH Jaroslav, malíř autodidakt, nar. 8. 5. 1938 v Nové Bystřici. Původním povoláním vědeckovýzkumný pracovník. Samostatně vystavoval v roce 1993.

REIFFEL (REICHL) Kryštof, malíř v J. Hradci, rodem z Mnichova, frater laik Tovaryšstva Ježíšova. Zemřel v J. Hradci 8. 10. 1693.

REITER Vilém, malíř v J. Hradci, velmi nadaný autodidakt, povoláním natěračský mistr. Zemřel v J. Hradci v roce 1932.

RESCH (ROESCH) František Antonín starší, malíř, nar. 8. 11. 1715 v J. Hradci, zemřel 5. 9. 1783 tamtéž. Z jeho prací v JH např.: čtyři znaky naprůčelí radnice, malby v některých zámeckých pokojích.

Hana Dobešová

Zprávy:

Jindřichohradecké muzeum oznamuje všem svým návštěvníkům, že muzeum, kostel sv. Jana Křtitele i městská vyhlídková věž jsou až do konce března pro veřejnost uzavřeny. Po tuto dobu relativního klidu se pracovníci muzea věnují především údržbě všech expozic, inovaci reklamních panelů a dalším přípravám na nadcházející návštěvníckou sezónu.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka je pro veřejnost otevřena vždy v pondělí a ve středu od 12.30 - 15.30 hodin (návštěvu je možné také předem telefonicky objednat u PhDr. Štěpánky Běhalové, PhD.)

Na Valné hromadě spolku **Přátelé starého Jindřichova Hradce**, která se konala v únoru, byl jmenován a schválen výbor spolku na rok 2005. Ing. Vladimír Štipl přednesl zprávu o činnosti spolku v roce 2004, Blanka Vaňková zprávu o hospodaření a Ing. Vlastimil Bělohlávek zprávu o revizi. Ke konci roku 2004 měl spolek 437 členů. Předsedou spolku byl na rok 2005 zvolen Jiří Langer, místopředsedou PhDr. Jaroslav Píkal. Přítomní členové byli také seznámeni s výlety naplánovanými na letošní rok.

Na konci měsíce února vyšel v pořadí již 16. svazek **Vlastivědného sborníku Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska (Jindřichohradecký vlastivědný sborník)**. Zájemci si ho mohou za 55 Kč zakoupit v pracovních odborných pracovníků muzea (Štítného ulice) nebo objednat na adrese redakce.

Spolek Přátelé starého Jindřichova Hradce zve všechny své členy a zájemce na přednášku **Rudolfa Prokopa „Jindřichův Hradec v letech 1860 - 1880 - 1. část“**. Přednáška se koná tradičně druhé pondělí v měsíci **14. března od 19 hodin** v konferenčním sále muzea.

Klub historie letectví J. Hradec a jindřichohradecké muzeum zvou všechny zájemce na přednášku **Plk. Ing. Františka Hlavničky**, novodobého „Krále vzduchu“ na MiG - 21, nazvanou **„Konec MiG ů v Čechách...a jedno zapomenuté výročí k tomu“**. Akce se koná v **pátek 18. března 2005 od 18 hodin** v konferenčním sále muzea.

Muzeum Jindřichohradecka, Klub Emy Destinové a Nakladatelství Růže Vás srdečně zvou na **představení nové knihy fotografa Bořise Procházký „Antonín Dvořák - cesta za slávou“**. Beseda s autorem, doplněná promítáním fotografií, proběhne ve **čtvrtek 24. března 2005 od 18.30 hodin** v konferenčním sále muzea.

V **pátek 25. března 2005 se od 18 hodin** uskuteční v kostele sv. Jana Křtitele **Velikonoční koncert žesťového souboru TRUMPET TUNE**. Na programu zazní skladby např. od V. Otty, E. Griega, A. Dvořáka. Vstupné 40 Kč.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XIV. 3/2005

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal Registrační značka MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Blanka Vaňková www.muzeumesnet.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660, 384 363 661 Fax: 384 361 576 E-mail: muzeum@esnet.cz